

Uredništvo: uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 25 litr. za inostranstvo 40 litr. — Ček. rač. Ljubljana 10.450 za naročnino in 10.294 za inserate. — Isključno sodelovanje za oglaševanje in izdajanje: D.P.I. S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

APRIL 1944

28
PETEK

Bolschewistische Durchbruchversuche am Dnjestr und nördlich Jassy gescheitert

Hohe Verluste des Feindes - Eigene Stellungsverbesserungen im Landekopf Nettuno - Drei feindliche Schnellboote im Seegebiet nördlich Elba versenkt - 49 Terrorbomber über Reichsgebiet abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 27. April. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Sewastopol führten die Sowjets auch gestern nur vergebliche örtliche Angriffe.

Eine Schlachtfliegergruppe unter Führung des Majors Frank vernichtete in der Zeit vom 12. bis 26. April über der Krim in Luftkämpfen 106 feindliche Flugzeuge und zerstörte 28 weitere am Boden.

Am unteren Dnjestr setzten die Bolschewisten ihre Angriffe fort. Alle Durchbruchversuche wurden unter hohen Verlusten für den Feind zerschlagen. Verbände der Luftwaffe griffen wirksam in diese Kämpfe ein.

Nördlich Jassy traten die Sowjets mit starken Kräften zum Angriff an. Sie scheiterten am zähen Widerstand der deutschen und rumänischen Truppen. Örtliche Einbrüche wurden abergeigt. In diesem Kampfraum hat sich am 25. April ein Sturmgeschützverband der Panzergrenadierdivision Grossdeutschland unter Führung von Oberleutnant Diddens besonders ausgezeichnet.

Im Landekopf von Nettuno führten örtliche eigene Angriffe zu Stellungsverbesserungen. Feindliche Gegenstöße blieben ohne Erfolg. Von der Seefront wird nur beiderseitige Stosstrupptätigkeit gemeldet.

In der Nacht zum 25. April kam es im Seegebiet nördlich Elba zu wiederholten harten Gefechten zwischen leichten Seestreitkräften und feindlichen Zerstörern Schnellbooten und Jagdbombern. Hierbei wurden drei feindliche Schpell-

boote versenkt, zwei davon durch Kampf-fähren der Kriegsmarine. Zwei feindliche Flugzeuge wurden zum Absturz gebracht.

Die Insel Mljet im Adriatischen Meer wurde nach harten Kämpfen von kommunistischen Banden gesäubert.

Nordamerikanische Bomber flogen gestern in den Raum von Braunschweig ein und warfen aus einer geschlossenen Wolkendecke planlos Bomben, die nur geringe Schäden anrichteten. Trotz schwieriger Abwehrbedingungen wurden acht feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

In der vergangenen Nacht drangen einzelne feindliche Flugzeuge in den mittel- und norddeutschen Raum ein. Britische Bomberverbände führten Terrorangriffe gegen Orte im Ruhrgebiet und in Südwestdeutschland. Es entstanden zum Teil erhebliche Schäden, vor allem in Essen und Schweinfurt. Die Bevölkerung hatte Verluste. Luftstreitkräfte vernichteten 41 viermotorige Terrorbomber.

In der Nacht zum 26. April stiessen deutsche Torpedoboote westlich des Golfes von St. Malo auf einen Verband britischer Kreuzer und Zerstörer. In hartem Kampf wurden den feindlichen Einheiten schwere Beschädigungen durch Torpede und Artillerietreffer zugefügt. Ein eigenes Torpedoboot ging verloren. Schwere deutsche Kampffliegerverbände setzten in der vergangenen Nacht die Angriffe gegen Schiffsansammlungen an der englischen Südküste mit guter Wirkung fort.

Prätkavani napad se je pričel

Berlin, 27. aprila. Pomladanski odmor na vzhodu je končan, pričakovani napad Sovjetov na jugu se je pričel. S temi ugotovitvami pričenja vojaški dopisnik DNB-ja Martin Hallensleben svoje razmotrivanje o položaju. Hallensleben piše:

Sicer res ne moremo trditi, da bi se bil položaj na vzhodu kakor koli temeljito spremenil. Na severu vzhodnega bojišča, na srednjem odseku in na prostranih področjih južnega krila vlada še vedno razmeroma mir. Navzlic temu pa je potrebno ugotoviti, da je sedaj končno vmesno obdobje, ki je nastopilo po dolgotrajni boljševiški ofenzivi zaradi preračunljivih ovir. Prvi večji nemški nastop severno-zahodno od Jassija in prvi večji sovjetski napad ob spodnjem Dnjestr dokazujeta, da si obe stranki na ozemlju, ki je že osušeno, prizadevata zopet prevzeti pobudo. Možno je, da se bodo dogodki hitro razvijali, to je, da se sedanji pomladanski boj uvod v velike bitke leta 1944. Z gotovostjo še ne moremo tega trditi. Pač pa je dovolj vzrok za predvidevanje, da skušata obe strani sedaj s svojimi nastopi zgolj odvrniti nasprotnika od pravega bojišča, da bi potlej mogli toliko bolj nemoteno in toliko bolj strnjeno preiti v napad.

Ali velja to predvidevanje tudi za področje severnozahodno od Jassija, je zelo dvomljivo. Dvomljivo zaradi Sovjetov. Kajti tukaj so zbrali boljševiki prav ogromno sile, ki bi težko imele za cilj

zgolj odvrnitev Nemcev, temveč hočejo mnogo prej z njimi doseči prodor in uničenje vsega nemško-romunskega južnega krila. V toliko se more torej pripisovati nemško-romunski iniciativi večji pomen, kajti vse kaže, da se pripravila za sunek v skoraj gotovo sovjetsko koncentracijo sil in hoče se pred pričetkom zadušiti nameravano sovjetsko veleakcijo. Tudi nemška porazdelitev sil ob spodnjem Dnjestr, kjer so Nemci na večerajšnji sovjetski napad odgovorili z izredno silovitimi protinapadi, močno pada v oči. Da so Nemci lahko ravno tukaj dosegli popoln obrambni uspeh, je zelo pomembno. Vendar velja tudi za to področje stara izkušnja, da je treba počakati potek dogodkov, predno si lahko ustvarimo jasno sodbo o namerah obeh strank. Sedaj vsekakor vse kaže, da gre bolj za odklonilven manever boljševikov v prid njihovih nastopov na drugih točkah vzhodnega bojišča, morebiti tudi v prid njihovih namer na področju Jassija. Vzlic temu pa je kajpak možno, da bodo Sovjeti iz te akcije naredili pravo veleakcijo, če bodo videli, da jim ne bo uspel njihov naer pri Jassiju. Vsekakor pa zasluži mnogo večjo pozornost akcije na srednjem in severnem odseku, kjer bodo brez dvoma glavna letošnja bojišča, če seveda ne mislimo na zahod. Na teh dveh odsekih je še vse v vročinski pripravi. Posebno se odražajo večje koncentracije sil na nekaterih odsekih srednjega odseka.

Stefani o Ducejevem obisku v Nemčiji

Rim, 27. aprila 1944. Stefani priobčuje izdružno poročilo o obisku, ki ga je Duce po sestanku s Führerjem naredil pri italijanskih četah pohoranih na izvežbanje v Nemčijo. Iz poročila je razvidno navdušenje, s katerim so italijanski častniki in vojaši pozdravili Duceja ter mu izražali svojo neomajno zvestobo.

Po pregledu čet je imel Duce nagovor, v katerem je poudaril, da so italijanski vojaši prišli v zavezniško Nemčijo, ki je danes v petem vojnem letu bolj kot kdaj koli poprej odločena na največje žrtve. Može in žene delajo v Nemčiji neprekinjeno, dočim izvršujejo nemški vojaši na vseh bojišcih dela edinstvenega junaštva in so si s tem pridobili občudovanje vsega sveta. Italijanski častniki in vojaši so prišli v Nemčijo, da dobijo izobrazbo po najmodernejših vojaških metodah, da spoznajo najmodernejše nemško orožje, postanejo vojaši v najboljšem smislu te besede ter da po-

stanejo zmoini odstraniti sramoto izdajstva, ki bremeni na italijanskem narodu. To sramoto pa utegne odstraniti zgolj najhujši boj proti sovražniku, ki je vdrl v Italijo.

»Na večbališčih v Nemčiji bodo sedaj,« tako je izjavil Duce ob koncu, »položeni trdni temelji za novo vojsko italijanske socialne republike. Italijanski častniki in vojaši teh taborišč imajo prednost, da so sodelovali na tej obnovi ter se udeležili boja na bojišču. Domovina računa na vas v trdni gotovosti, da ji boste vi nekega dne prinesli zmago.«

Te besede so bile sprejete s viharim navdušenjem. Z vseh strani je odmeval klic: »Naj živi Duce, mi hočemo, Duce, v Nettuno! Duce si je potlej ogledal posamezne oddelke taborišč. Povsod, kjer se je Duce prikazal, so vrli italijanski vojaši skupaj, obdajali Duceja in mu vedno znova izražali svojo ljubezen in spoštovanje.

Boljševiški prodorni poskusi ob Dnjestr in severno od Jassija izjalovljeni

Velike sovražne izgube - Izboljšanje naših položajev na nettunskem predmostju - 3 sovražni hitri čolni potopljeni na morskem področju severno od Elbe - 49 strahovalnih bombnikov sestreljenih nad nemškim ozemljem

Führerjev glavni stan, 27. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na področju Sebastopola so Sovjeti tudi večeraj izvedli zgolj brezuspešne krajevne napade.

Neka skupina bojnih letalcev pod poveljstvom majorja Franka je uničila od 12. do 26. aprila na Krimu v letalskih bojih 106 sovražnih letal in uničila 28 nadaljnjih na zemlji.

Ob spodnjem Dnjestr so boljševiki nadaljevali svoje napade. Vsi prodorni poskusi so bili z velikimi izgubami za sovražnika razbiti. Oddelki letalstva so učinkovito posegali v te boje.

Severno od Jassija so prešli Sovjeti z močnimi silami v napad. Ob žilavem odporu nemških in romunskih čet se je ta napad izjalovil. Krajevni vdori so bili zaježeni. Na tem bojišču se je dne 25. aprila posebno odlikoval oddelček naskakovalnih topov oklepno grenadirske divizije »Grossdeutschland« pod poveljstvom nadporočnika Diddensa.

Na nettunskem predmostju smo s svojimi krajevnimi napadi izboljšali postojanke. Sovražni protisunki so ostali brez uspeha. Z južnega bojišča poročajo zgolj o obojestranskem delovanju udarniških oddelkov.

V noči na 25. april je prišlo na morskem področju severno od Elbe do ponovnih hudih spopadov med lahkim pomorskimi silami in sovražnimi rušilci, hitrimi čolni in lovskimi bombniki. Pri tem

so bili potopljeni trije sovražni hitri čolni, dva od teh od bojnih brodov vojne mornarice. Dvoje sovražnih letal je bilo sestreljenih.

Po hudih bojih je bil otok Mljet očiščen komunističnih tol.

Severnoameriški bombniki so prileteli večeraj nad področje Braunschweiga in metali iz strjene oblačne odeje kar na slepo srečo bombe, ki so povzročile zgolj malenkostno škodo. Navzlic težkim obrambnim pogojem je bilo sestreljenih 8 sovražnih letal.

V pretekli noči so prodrla posamezna sovražna letala nad srednje in severno nemško področje. Angleški bombniški oddelki so izvedli strahovalne napade proti krajem na ruskem področju in v jugozahodni Nemčiji. Deloma je nastala občutna škoda in to pred vsem v Essen in Schweinfurt. Prebivalstvo je imelo izgube. Letalske sile so uničile 41 štirimotornih strahovalnih bombnikov.

V noči na 26. april so naletele nemške torpedovke zahodno od zaliva St. Malo na oddelke angleških križark in rušilcev. V hudem boju so bile sovražnikovim edincem s torpednimi in topniškimi zadetki zadane težke poškodbe. Izgubili smo eno torpedovko.

Oddelki težkih nemških bojnih letal so nadaljevali v pretekli noči z dobrim učinkom napade na zbirališča ladij ob angleški južni obali.

Poživitev letalske vojne

Berlin, 26. aprila. Pristojna berlinska mesta pozorno zasledujejo in proučujejo angloameriške metode za poživitev letalske vojne. V vojaških krogih nemške prestolnice opozarjajo, da so nemški obrambni uspehi prav v aprilu nedvomno pokazali stalni razvoj nemških protikrepov. Do 25. aprila je nemška protiletalska obramba uničila 1294 angloameriških letal. Ta številka je vsekakor zelo zanimiva. Čeprav manjka do konca meseca še pet dni, predstavlja ta številka dosedaj najvišje število mesečnih sestrelitev. Vsa dan v aprilu so angloamerikanci izgubili povprečno 50 letal, ako ne štejemo onih letal, ki so jih nemški lovci ali pa nemško protiletalsko topništvo tako poškodovali, da so morala pristati na nevtralnem ozemlju, oziroma se niso vrnila s poleta domov, ker so strmoglavila v morje ali pa se poškodovala pri pristanku. Na ta način izpadla letala so verjetno zvišala nemške številke navedenih dnevnih izgub še za kakih 25 do 30 strojev. Pri pregledu številke o sestrelitvah vidimo, da je sovražnik v aprilu štirikrat izgubil dnevno preko 100 letal. Angloameriška sporočila označujejo udeležbo letalstva pri bližajočem se vdoru z razmerjem 73% ameriških in 27% britanskih letal. To je pomembno zaradi tega, ker razberemo iz sestave teh odstotkov in iz nemških števil o sestrelitvah, da je znal doslej angleški delež le 15%, dočim so Amerikanci udeleženi pri skupnih izgubah s 85%. V krogih nemškega letalstva opozarjajo, da so angloamerikanci v preteklih 25 dnevih izgubili skupno 10.000 mož letalskega osebja; ta cenitev je zelo previdna in bo preizkusila kot previsoka ker zopet niso bile upoštevane tiste izgube angloameriškega letalstva.

Neki vdor uspešno očiščen

Berlin, 27. aprila. Na južnoitalijanskem bojišču je bilo v torek ponovno živahno obojestransko delovanje izvidniških čet in topništva. Pri Massa Albanese je prodrl nek nemški udarniški oddelček v sovražne črte, zadal nasprotniku občutne izgube in se vrnil s številnimi ujetniki. Južno od Cassina so uničili nemški padalski lovci v bližini kolodvora nek sovražni oklepnik. Tudi severno od Orsoigne so bili nemški udarniški oddelki uspešni. V silovitem sovražnikovem obrambnem ognju so se prebili do neke hiše, ki je bila izgrajena v oporišče, ter jo s posadko vred pogнали v zrak.

Na nettunskem predmostju je obojestransko naraslo delovanje izvidniških in udarniških oddelkov. Po močnem topniškem ognju je sovražnik v jutranjih urah dne 25. aprila izvedel močan, z oklepniki

podprt sunek na področju Coli del Pozzo. Nemški grenadirji so odbili ta napad z veliki izgubami za nasprotnika in uničili en oklepnik. Nek drug močan napad proti našim stražnim položajem je propadel že v nemškem zapornem ognju.

Tudi čiščenje vdora v oporišče na severni konici gozda pri Vallizelle Grandi, ki ga je sovražnik dosegel 24. aprila, je dovelo do novega uspeha. Nemški grenadirji so vrgli nasprotnika, ki se je bil zamagelil, nazaj in zopet osvojili v hudih bojih iz bližine stare postojanke. Izgube angloamerikancev so bile pri tem tako hude, da so zaprosili za premirje zaradi odstranjenja njihovih številnih mrtvih in ranjenih. Skupno je sovražnik izgubil 7 oklepnikov. Daljnostrelne baterije so obstreljevale iztovarjališča, skladišča streliva in nasprotnikove prometne zveze na področju Anzia in Nettuna.

Peta in obiskal Pariz

Pariz, 26. aprila. Državni poglavar maršal Petain je danes zjutraj prispel iz Vichya v Pariz, da bi se v katedrali Notre Dame udeležil svečane službe božje za žrtve zadnjih strahovalnih napadov. To je prvi uradni obisk maršala Petaina v stari francoski prestolnici. Pred katedralo se je zbrala republikanska garda v svojih starih uniformah, dočim so v katedrali sami pričakovali maršala kardinal Suhard in vladni predsednik Laval ob prisotnosti vseh ministrov. Nemškega veleposlanika je zastopal poslanik von Barten-Fink ki je že nekaj mesecev akreditiran pri maršalu kot posebni zastopnik Nemčije. Enako je bil zastopan poveljnik velikega Pariza generalni poročnik von Boineburg-Lengsfeld. Svečano žalno mašo je bral kardinal Suhard pred rakvijo, ki je bila pokrita s trobojko. Po maši se je državni poglavar poslovil od kardinala in častnih gostov ter zapustil katedralo. Oh vzklikanju množice, ki se je zbrala pred njenim vhom, je odšel v mestno hišo.

Sovjetska strahovlada v ponovno zasedenih ozemljih

Bern, 26. aprila 1944. »Courrier de Geneve« objavlja sledeče poročilo iz Stanislavlja:

Begunci iz krajev vzhodno iz Stanislavlja, ki so dospeli semkaj, poročajo, da uvajajo sovjetske čete povsod največje nasilje nad najširšimi sloji prebivalstva. Tako poroča polski zdravnik Iganci Kazimierz, da sovjetski vojaši pre-

Führerjeva zahvala

Führerjev glavni stan, 27. aprila. DNB.

Führerjeva zahvala: Ob mojem rojstnem dnevu sem prejel toliko dobrih čestitk, da mi ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku.

Zato prosim tem potem vse tiste, ki so mi poslali čestitke k rojstnemu dnevu, naj sprejmejo mojo najpriskernejšo zahvalo. Adolf Hitler.

Trebljenje tolovajev

Berlin, 26. aprila. V Bosni so nemške in zavezniške čete v zadnjih dneh napadle predvsem oskrbovalna in rezervna oporišča komunističnih tol. Nek nemško-hrvaški oddelček je iztrgal boljševikom veliko municijsko skladišče s kakimi 340.000 komadi municije za puške, 2100 ročnimi granatami, več zaboji protitan-kovske municije in pomembnimi količinami razstreliv. Štiri nadaljnja municijska skladišča so eksplodirala v vaseh, ki so jih na begu zažgali tolovaji.

Maršal Kesselring na cassinskem bojišču

Berlin, dne 27. aprila. Od uspešnih bojev velike bitke za Cassino nemški padalski lovci in grenadirji niso počivali, temveč so pripravili vse za primer, da bi sovražnik tamkaj ponovno skušal prodor s severa. V zadnjih dneh se je vrhovni poveljnik generalni feldmaršal Kesselring preprčil o stanju teh del in o udarni sili cassinskega bojišča. Bival je v izpostavljenih divizijskih postojankah padalskih lovcev pri posilu mečev generalu Heidrichu, da se je tamkaj počel o položaju. Ob slovesu je generalni feldmaršal izrekel generalu padalskih lovcev in njegovim hbrabrim možem s pristranskimi besedami svoje priznanje za njih odlično delo.

Churchill o uporu grške mornarice

Amsterdam. Britanska poročevalska služba javlja, da je izjavil Churchill v sredo na posebno vprašanje v Spodnji zbornici, da je bil pri nedavnem uporu grške vojske in mornarice ubit nek britanski častnik. Churchill je dalje dejal, da je grški kralj v želji, da bi naredil konec politični neenotnosti, že izjavil, da namerava stvoriti novo vlado, ki naj bo čim bolj reprezentativna. Churchill je poudaril, da je britanska vlada popolnoma soglasna s to politiko.

Stockholm, 26. aprila. Churchill se je v sredo bavil v Spodnji zbornici z nemir, ki so pred kratkim izbruhnili med grškimi emigrantskimi četami in med njihovo »mornarico«. Dejal je, da je sedaj stvar grške vlade, da sklene, kake ukrepe bo izvedla proti osebam, ki so povzročile te obžalovanja vredne spopade. Churchill je objavil, da so bili pri uporu ranjeni tudi britanski vojaši. Nek britanski častnik je bil ubit.

Stalin - »morilec atlantske listine«

Madrid, 27. aprila. Severnoameriški obzornik »American Mercury« analizira moskovske metode s presentljivo jasnostjo. List se najprej pritožuje, da ameriški narod ni ogorčen zaradi nasilja na Poljsko, temveč zgolj zmiguje z rameni. To strasno dejstvo je možno le zato, ker je ameriški človek le zelo slabo poučen o zgodovinskih, etnografskih in vzhodnoevropskih problemih ter je izpostavljen intenzivni agitaciji v prid Stalinovim oze-meljskim zahtevam.

Le popolnoma nevredni uvodničariji in radijski govorniki brez sleherne odgovornosti se mogli označiti moskovske zahteve kot upravičene. Sovjetska strahovlada v vzhodni Poljski je bila namreč kar cela »veriga pogrešk«. Veliko število prebivalcev, in to ne samo Poljakov, temveč tudi Belorusov in židov, je bilo odgnanih v Sibirijo.

Severnoameriški obzornik spominja na to, da je bila Sovjetska zveza s soglasnim sklepom izključena iz ženevskega Društva narodov zaradi neupravičenega napada na Finsko. Zato pomeni pomajikanje sleherne odgovornosti, če danes predstavlja ameriški radio in tisk Sovjetsko zvezo kot »vzgladnega člana« Društva narodov. List nastopa energično proti politiki, ki skuša spraviti v pozabo moskovske grehe in označuje Stalina za »morilca Atlantske listine«.

Kratka poročila

Stockholm. Trgovske zveze med Portugalsko in Irsko so bile prekinjene, ker angleške oblasti niso hotele izstaviti navicertov za ladje, ki plujejo v Lizbono, javljajo irski listi. Ladje, ki plujejo med Irsko in Portugalsko, so bile zadržane in posadke pregledane. Nek irski list opozarja, da bi daljša prekinitev plovbe utegnili imeti prav resne posledice, ker Irsko sprejema preko Lizbone in Amerike pšenico, papir in druge surovine.

Amsterdam. Britanska poročevalska služba javlja, da Eire na bodoči konferenci ministrskih predsednikov angleškega imperija ne bo zastopana.

iskujejo prebivalstvo in mu jemljejo vse vrednote, zlasti ure. Sovjetske pomožne čete so sestavljene večinoma iz žena, ker je bilo po prihodu Sovjetov mosko prebivalstvo takoj vpoklicano v sovjetsko armado. Ta ukrep pa ni imel velikega uspeha, ker je mnogo prebivalcev odšlo z nemško armado. Mnogo vasi in krajev je popolnoma izumrlo.

Ameriški imperializem snema krinko

Zeneva, 26. aprila. Medtem ko se ameriška propaganda na povelje židovskih povzročiteljev te vojne še nadalje poslužuje zlaganih vojnih gesel, da se Združene države bore za svobodo in suverenost malih narodov ter da so zaščitnica pravice, pripravljala ameriški imperializem za kulisami ustanovitve svetovnega gospodarstva po vojni. Za zagotovitev te židovsko-imperialistične zahteve po svetovni nadvladi naj služi v nezmanjšani meri vsa vojna sredstva. To je znova dokazala debata o mornariškem proračunu. Rekordne izdatke so po Renterjevem poročilu sprejeli le pod tem pogojem, da bodo Združene države po voj-

ni obdržale svojo polnoštevilno mornarico.

Demokratski senator Overton se je ponovno izrazil o tem, ko je zagovarjal potrebo velike mornarice »zaradi ohranitve svetovnega mira in svetovne varnosti«. V istem smislu je govoril demokratski senator Connolly, ki je prav tako zagovarjal obstoj močne mornarice tudi po koncu vojne.

Zelo jasno je govoril v ameriškem kongresu o vojnih ciljih ameriškega imperializma generalni poročnik Patton, ki je brez sramu izjavil, da sta ameriški in britanski narod določena, »da vladata svetu«. V kaki meri so Bela hiša in

Prisega domobrancev na Vrhniki

Tudi vrhniški domobranci so pretekli četrtek slovesno prisegli komunizmu boj, slovenski domovini pa večno zvestobo

Vrhnika, 26. aprila. Pretekli četrtek, ko je Ljubljana po dolgem času zopet doživela pravi narodni praznik in so odmevale po ljubljanskih cestah koračnice in domobranske himne, se je vršila pri nas kar tiha, a zelo pomembna slovesnost.

An der Ehrenkompanie vorüber — Mimo častne čete

Domobranci častniki z Vrhnike in bližnjih postojank ter moštvo so prisegli, da bodo branili vero naših očetov in naš narod. Kakor že nekajkrat, tako so tudi tokrat spremenili vrlo domobranci kasarniški prostor v en sam zelenoš in cvetoč vrt. Sredi dvorišča, med puškami v piramidnem sestavu in

Während der Vereidung — Med prisego

Komunisti tožijo nad javoroviškim porazom

Ljubljana, 27. aprila.

Komunisti so ustvarili velik propagandni aparat in mu dali nalogo, da s spretnimi lažmi prikrije njihove poraze ter naplne in postotni njihove morebitne, neznatne uspehe. Od časa do časa pa priznajo, posebno če so med sabo, kako trda jim prede.

Prinastamo ponatis »izrednega poročila« o krajinu komiteja KPS iz St. Jerneja. Poročilo je bilo izdano 20. marca letos in se glasi:

»Oblastnemu K. KPS. Novo mesto izredno poročilo.

Zaradi vsakodnevnega patroliranja sovražnika skoro po vseh vaseh našega okraja je politično delo zelo oteženo. Prav tako je naša vojska utrpela hud udarec. — Dne 16. marca se je belim in Nemcem posrečilo pritihtopiti v okolico Javorovice, kjer se je nahajal bat. Cankarjeve brigade, vas obkoliti, nakar se je razvila borba.

Doznali smo, da je bila pogreška štaba bataljona, ker ni pravočasno in pravilno osigural položaja bat. Vse patrle so bile poslale prepozno, tako da je

poleg topa ter sredi košatih oleandrov je bil postavljen oltar z veliko Marijino sliko, ves ozaljšan s cvetjem vrhniških trat in vrtov, po zidu pa so se vili dolgi spleti zelenega smrečja.

Ob pol desetih, ko so dospeli povabljeni z dekanom Cirilom Milavcem in županom Hrenom na čelu, jih je sprejel kot domačin tamošnji nemški poveljnik. Po predstavitvi častnikov in pozdravih se je začela služba božja, ki jo je bral vojni kurat g. Zavbi. Slovesnost službe božje so povečale veličnost in Marijine pesmi ob spremljevanju harmonija. Dva domobranci v svetlozelenih uniformah sta stregla, vojaštvo pa je z vso resno pobožnostjo sledilo svetemu opravilu, ki je bilo zaključeno s skupno molitvijo in z lepim in prigodnim govorom g. kurata.

Po končanem opravilu je sprejel poveljnik od najstarejšega častnika raport, si ogledal četo in postroj častnikov ter pozdravil z vzklikom »Heil Kameraden!« nakar so mu vsi navzoči strumno odzdravili z »Zdravole!« Vojaški sodnik

Brez maske in brez vsakega sramu

Slovenska OF na Goriškem se je zvezala z italijanskimi komunisti

Gorica, 23. aprila 1944

Ob nastanku je kom. OF brezvestno napadala vse politične slovenske skupine in ugledne posameznike, ki ji niso hoteli slediti. Grozila jim je z uničenjem in jih psovala z izdajalci. Sebe je poveljevala za nositeljico neomadeževanega slovenstva, katerega hoče osvoboditi. Zaradi lahkovernosti se ji je posrečilo del ljudstva preslepiti in prevarati. Zlasti pri nas na Goriškem, kjer smo desetletja trpeli pod savojsko vladavino, ji je gojupija uspela, je imela bogato žetev. Nekateri ljudje so kot začarani drveli v

je prečital spominsko besedilo, na mrlve nemške in slovenske bojne tovariše. Za njim je povzel besedo nemški poveljnik in prečital nemško besedilo prislege, ki ga je v slovenščini ponovil vojni kurat. Svoje tistih, ki so jim banditi ponorili starše in sestre — in teh je bilo kar veliko število v tem malem kraju — so obstopili top in se ga oprijeli, vsi ostali pa so z dvigom rok prisegli, da se bodo borili za evobodo slovenske domovine do zadnje kaplje krvi. Po prisegi se je oglasila iz grl vseh domobranska himna, potem pa so prisegli tako povabljeni kakor častniki in moštvo k belo pogrnjenim mizam in izpili čašo vina v pozdrav in na slovesnost dogodka. V prijateljskem razgovoru, ki ga je poživil prihod vrhniški prijatelj iz Polhov, gradca in voda junaških Hotencev so se pomudili vsi še dobro uro na dvorišču, nakar so se ponosno razšli v zavesti podane prislege. Ta dan je bil praznik za vojaštvo, ki ga je tudi Vrhnika pravilno razumela in so bili naši fantje povsod prav prisrčno pozdravljeni. Še pozno popoldne se je tu pa tam glasila domobranska pesem, ki so jo peli fantje v najdostojnejšem in prijateljskem razpoloženju. V. P.

Naročajte »Slovenca«!

»osvobodilni« tabor, prisegli na njegove besede in bili gluhi za vsa svarila in opomine. Ta zaslepljenost in zaverovanost sta bili komunističnim voditeljem voda na njihov mlín. Izkoristili so jo do dna in zagospodarili s terorjem nad deželo. Ko so imeli pokrajino pod peto, so pričeli izvajati svoj protislovenski komunistični program. Med staro šaro so odložili borbo za slovensko pravdo, razpeli pa rdečo bandero s srpom in kladivom in se pobratili z italijanskimi komunisti. Nekdaj tako zavedna goriška dežela naj bi postala branik italijanskega bolševizma, naša zdrava slovenska zemlja naj bi utonila v vrtincu italijanske komunistične internacionale.

Tako so sklenili tesno povezani slovenski in italijanski komunisti. Zgovorni dokazi tega sklepa so številna žalostna in zločesta dejanja, ki smo jih doživeli v zadnjih mesecih: pobijanje poštenih slovenskih ljudi, uničevanje narodnega premoženja, gonja proti slovenski upravi in slovenskemu šolstvu, nasilja, ki jih uganjajo po deželi komunistični valpti, mnogokrat zločinski ovaduhli iz prejšnjih dob.

Te žalostne in usodne ugotovitve pa lahko podkrepimo še z novim dokumentom, ki nam je prišel v roke. Slovenski goriški mestni odbor OF je v februarju izdal letak z naslovom: »Goričani! Slovenci in Italijani! Letak najprej zapoje slavošpev Titovi vojski, potem pa nadaljuje: »Pod vodstvom KPI (Italijanske komunistične partije) so se zganile tudi množice italijanskega naroda... Slovenski in italijanski narod sta se tako našla na isti poti v borbi proti istemu sovražniku, v borbi proti fašizmu...« Zaključuje letak z vzklikom: »Živel skupni boj slovenskega in italijanskega naroda!«

Letak je dvojezičen, na eni strani je slovensko, na drugi italijansko besedilo. Pod italijanskim tekstem se je slovenski goriški mestni odbor OF podpisal kot »Il comitato OF per la città di Gorizia«.

Ali je mogoče bolj krvavo žaliti goriške Slovence? Ali jih je že kdo bolj nesramno zasluževal mednarodnemu, protislovenskemu komunizmu, ki pomenja za nas tudi gospodarski pogin, kot je to storil slovenski goriški mestni odbor OF po naročilu vrhovnega vodstva sleparske »osvobodilne fronte«?

potrjuje sijajno zmago domobrancev na Javorovici, pove da je padel tudi »načelnik štaba brigade« in njegov namestnik. Posebna zanimivost pa je v tem, ker so komunisti vendar enkrat odkrito priznali svoj velik poraz in tožijo, kakšne slabe posledice je prinesel. Vsa komunistična propagandna spretnost včasih odpoje vprico preočilih neuspehov njihovih tolp.

Poročilo tudi pravi, da so se politični delavci rešili. »Politični delavci«, ki igrajo pri komunistih tako važno vlogo, delajo vse pač le iz ozadja in če se pokaže kdaj nevarnost, znajo pravočasno zbežati. Mogoče štejejo tudi to k »političnemu delu«!

vojno, z vojno pa poraz Francije, se moramo seznaniti tudi z življenjem in delovanjem trgovcev s topovi in židovskih bankirjev in akcionarjev fužin. »Comité des Forges« in visoke banke. Zanimivo je tudi, da so se ti ljudje, ki so si bili pred vojno veliki prijatelji, po vojni silno zasovražili. Zanimiv je tudi razplet bojev, ki so pripomogli visoki banki do zmage in, kako je zaradi te zmage porastlo nadzorstvo judovstva gledé na politiko, na finance in industrijo ter ee raztegnilo tudi na inteligenčne stanove Tretje republike. Ta tajna kontrola je pospeševala, organizirala, izvajala in pripravljala vojno, kar je pospešilo poraz Francije.

II.

Volnena nogavica.

Kadar govorimo o francoski varčnosti, se nehoti spomnimo na nogavico, »bas de laine«, na ta preprosti »sparoček« srednjega in malega meščana onkraj Alp.

Toda v novejšem času je »bas de laine« izgubila svoj čar, saj se je Francoz že od sredine prejšnjega stoletja posluževal železnih blaginj, bank in hranilnic. Veliko hitreje in v večjem številu kot Anglež in Nemec, je Francoz poskušal svojo srečo v finančni spekulaciji. Ko so je po revoluciji pričela naglo razvijati velika industrija, ko so pričeli graditi že-

Gospodarstvo

Nemška politika cen

Nemška politika cen stoji sedaj v znamenju kontrole cen, ki bi se dale znižati. Obstojne in določene cene se vedno revidirajo v cilju, da bi se morebiti doseglo še znižanje. To je veliko delo. Pomisliti je treba, da gre za 22 tisoč skupinskih cen, ki se revidirajo vsakih 6 mesecev.

Delo se razvija po naslednjih vidikih: Prvič kontrolirajo cene onih izdelkov, pri katerih je dana kot podlaga natančna kalkulacija stroškov. Na osnovi te kalkulacije se lahko hitro vidi, kje in v kakšnem obsegu je možno izvesti znižanje cen. Nadalje se ugotovi seznam onih predmetov, pri katerih zaradi trenutnega položaja ni mogoče misliti na znižanje. Končno obsega tretja skupina one dobrine, pri katerih ni točnih podlag za kalkulacijo. Tu se izvede 50-dstotno znižanje.

Pregled kaže, da se lahko pri vseh skupinskih cenah doseže znižanje. Pri nekaterih proizvodih je bilo izvedeno celo dvakratno znižanje. Tako so nemške oboroževalne dobave vedno cenejše.

Novost pri določanju cen je uvedba takozvanih fakultativnih skupinskih cen. Urad, kateremu je poverjeno določanje cen, lahko določi, ali naj se za nekatere obrate predpiše, naj zanje veljajo določene skupinske cene. Če obstaja več skupinskih cen, potem si lahko podjetniki izbere, v katero skupino cen bi prišli. Lahko pa tudi pristojni urad določi, da mora podjetje, ki ni pri nobeni skupini cen, stopiti v izvestno določeno skupino cen. Vendar se to dogaja le v redkih primerih.

Zelo zanimive so tudi izkušnje pri takozvanih koncentrih. Koncerni streme za to, da bi bila podjetja uvrščena glede cen v skupino 1, kjer ne obsoja dolžnost odvajanja dobička. Zato koncerni rajši interno zaračunajo manjši dobiček za take proizvode, pri katerih bi pri izoliranem postopku prišla v skupino višjih cen.

Francu žugiču v slovo

v častni a prerani grob, v najlepši dobi svojega življenja.

Ljubezen do zelene Krke in ob njej Dobrave, Tvoje rojstne vasi, kateri si hoteli priboriti s pomočjo svojih soborcev leno bodočnost ter mirno življenje po božjih zapovedih in naravnih načelih, je bilo to, kar Te je gnalo v boj, v katerem si izkrevavel po dveh letih trpljenja.

Zaluje zdaj za Teboj Dobrava, zaluje mati, ki si ji bil vse, bratje in sestre ter vsi, ki smo Te poznali. Tvoj svetli vzgled pa nas bodri in Tvoj spomin, še vedno živ med nami, nas uči, da zvečje ljubezni nima nihče kakor ti, ki da življenje za svoje prijatelje.

Naj tudi nam Tvoja žrtev da tiste moči in ljubezni do Boga in do svojih tovarišev, kot si jo imel Ti do njih, pri katerih si našel večni počitek.

Nova imena prihajajo na dan

Slovenski komunisti v gozdovih se še kar dalje gredo »vladati« in »ministrati«. »Slovenski poročevalci« objavljajo v tej zvezi nekatera nova imena. Tako so postali člani »ministrstva za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev« Maks Šnuderl, bivši mariborski odvetnik in pisatelj raznih dramskih poskusov; dr. Danilo Dougan, sodni pripravnik, ki je bil včasih »orjunaš«; Fedor Košir, bivši sodni pripravnik in bivši uslužbenec ljubljanskega magistrata; politično je pripadal nekoč tako imenovanim krščanskim socialistom. Dalje so med njimi Vida Tomšičeva, ki je bila zaradi komunističnega delovanja večkrat zaprta; Lojze Ude, publicist, ki je včasih pripadal tistemu liberalnemu krogu, ki se je naslanjal na tako imenovano »masariškovo ideologijo«, ter jurist dr. Ziga Vodusek.

Enotne in skupinske cene veljajo v glavnem tudi za oboroževalne proizvode. Za ostale proizvode pa je treba vpoštevati blokiranje cen ali pa kalkulirati po predpisanih normah. Merodajna pa so še druga načela. Podjetja, ki ugotovijo v svoji bilanci dobiček, morajo sama od sebe poskrbeti za znižanje cen.

Znižanja cen so različna, po obratih. Zato so cene lahko po raznih obratih različne. Tudi so za določanje cen zelo merodajni predelovalni predpisi za posamezne obrate. Če neko podjetje dela v serijah, so pri njem stroški manjši kot pri drugih obratih. Tako se lahko zgodi, da so cene pri nekaterih obratih z en in isti proizvod nižje kot v drugih obratih. V prejšnjih časih je to razliko izenačevala takozvana tržna cena. Tu je bila zlasti pomembna trgovina. Tega pa sedaj ni, zato so za vodstvo gospodarstva nastali novi problemi.

Politika cen pa se ne peča samo s kontrolo cen, temveč stremi tudi za tem, da se predpisi o ugotovitvi stroškov in o kalkulaciji vedno bolj poenostavljajo. Zlasti hoče odpraviti nepotrebne stvari v kalkulaciji. V tem oziru je za srednje in manjše obrate pričakovati olajšanja.

Tretje polje delovanja politike cen pa je tudi pouk o cenah. V posebnih poučnih tečajih se seznanjajo trgovci z glavnimi predpisi o cenah. Praktike pri tem poučujejo praktiki. To velja zlasti za številne trgovce in obrtnike, torej za ona podjetja, ki nimajo posebnega knjigovodstva, v katerem se spozna strokovnjak za cene. To izobraževalno delo je v zvezi s strogostjo, ki vlada v pravu o cenah.

Zaposlenost delavstva v marcu 1944

Po statistiki Zavoda za socialno zavarovanje je znalo število zavarovanega delavstva v marcu 1944 23.901, od tega je bilo 14.605 moških in 9.296 žensk. Število bolnikov je znašalo 697 ali v odstotkih 2,92. Povprečna dnevna zavarovana mezda je narasla na 29,58 lir, t. j. skupna mezda 706.906,40.

Po strokah so se zavarovanci meseca marca razdelili takole: kmetijstvo 84, javni promet 1.013, zasebni promet 462, industrija kamenja in zemlje 554, kovinska 1.131, gradba prevoznih sredstev 221, kemična 474, centrala za proizvodnjo sile 152, tekstilna 694, industrija papirja 715, industrija kože in gume 113, predelovanje kože 514, gozdnogazarska industrija 412, predelovanje lesa 532, hranila in pijače 752, industrija tobaka 555, gostilne, kavarne itd. 829, oblačila 766, gradnje železnice, cest itd. 1.869, visoke gradnje 1.552, grafična industrija 703, higijena 760, občinski obrati 1.344, trgovine 2.504, denarni in zavarovalni zavodi 1.007, gledališča, svobodni poklici itd. 1.512, gospodinske pomočnice 2.676.

SPORT

SK Zabajk. V petek, 28. t. m., bo v klubski sobi pri Ražnu važen članski sestanek I. moštva. Pričetek ob 19. Ker se bodo obravnavale važne stvari z ozirom na predložene tekmovalne, se vlijudno vabi celokupno I. moštvo, da se sestanka zanesljivo udeleži. — Načelnik.

V Haarlemu so nastopile najboljše nizozemske prvakine. V plavanju na 100 m hrbno je nastopila kot gost nemška svetovna prvakinja Erna Westhelle, ki pa je bila letos prvič poražena. Gaillardova je zmagala v času 1:16,2 min. Dobro je uspelo tekmovalce dam na 200 m prsno, kjer je zmagala Willy Haverlag v času 3:02,6 min. Le desetinko sekunde za njo je ostala Tony Blijland; tretja je bila van Vlietova. V plavanju na 100 m prsto je zmagala Bep von Schein v času 1:09,4 min pred A. Feldhuizenovo (1:13,0) in Theo Snöks (1:14,0). V plavanju moških na 100 m prsto je zmagal Moolenaar v času 1:02,2 min; Slikker pa v plavanju na 100 m hrbno v času 1:52 min, potreboval je torej isti čas ko odlična Gaillardova.

V rokoborbi med Dunajem in Bratislavo so zmagali Dunajčani v Bratislavi nad Bratislavo z rezultatom 4:3. Srečanje na Dunaju je končalo s istim rezultatom.

Dobri časi plavalcev. V plavanju na 100 metrov prsto v Stuttgartu je zmagal Laugwitz v izvrstnem času 1:00,6 min.

Danski prvak Erik Christoffersen je v Frederiksbergu dosegel v plavanju na 200 m prsto izvrsten čas 2:18,6 min. Na isti prireditvi je zmagala Kristen Ove-Petersen v plavanju na 200 m prsno v času 3:12,1. Kristen Ove-Petersen je ena najboljših plavalk prostelega sloga.

Denar, topovi in kri...

3 skupni cilji, da bi se pred vsem glede na Sudete potem pa glede na Gdansk našla pretveza, ki bi v imenu demokracije in svobode izzvala vojno proti osnim državam.

Na takšni podlagi je bila osnovana tajna družba, ki je rovarila z namenom, da izvoje vojno. Bili so to možje, ki so hoteli vojno za vsako ceno, da bi se tako maščevali nad osnimi državami in da bi zajezili silen razmah arijske rase. V Angliji so delovali za vojno prav iste judovske, verske in plemenske ločine, mešetarji in denarni močujoči, prav kakor leta 1914. V Franciji so prav isti ljudje položili svojo roko na ljudsko premoženje. Židom, ki imajo v rokah največ zlata in so lastniki časopisov, pač ni bilo težko vplivati na politiko, da jim je služila. Ko so dosegli moč, oziroma večino, jim je bilo lahko nadzirati in vplivati na »Comité des Forges«, oz. na težko industrijo, ki je prav za prav oboroževalna industrija. Ker so ti možje hoteli, da bodo delale njihove tovarne, prevažali njihovi parniki vojni material, so izzvali vojno.

In tako so prav isti trgovci s topovi, kakor L. 1919 do 1936, in od L. 1936

do 1939 po svojih lastnih listih in s podkupljenim časopisjem, raztrobili v svet, da je vojna potrebna. Francoski davkoplačevalci pa so jim morali verjeti! Milijarde frankov so zahtevali voditelji in njihovi slamatni možje za oboroževanje: ogromno vsoto 364 milijard je moralo plačati francosko ljudstvo v petih letih, od 1936 do 1940.

Toda kljub tej ogromni vsoti je bila francoska armada le slabo oborožena. Tu ni zalegla niti vojaška sposobnost niti požrtvovalnost posameznika vojaška, kajti vse oboroževanje je temeljilo na dobičarski podlagi. Vse je bilo v rokah mešetarjev: topovi, strojne tanki in celo Maginotova črta! Dobitkarji so gradili po svoje, brez nadzorstva, ozirajoč se le na svoj lastni dobiček. Z državnim in ljudskim denarjem so se okoriščali židje okrog visoke banke in oni od družbe plavzarjev, »Comité des Forges«.

Preden razmotamo tajne niti, ki so se prepletale v rokah židovskih pijavk in zapletale v zanke parlamentarne, vladne predstavnike, voditelje strank in njihove pomočnike, časopisje in urednike, ki so pod tajnim pritiskom, bote ali nehoti, pomagali pripravljati

leznice, ladje in parnike, in ko se je razvijala trgovina, je bil Francoz takoj pripravljen vložiti svoj prihranjeni denar v industrijska, trgovska in javna podjetja; pozneje pa je kaj kmalo prieluhnil vabilom k posojilu tujim državam in dal na razpolago svojo skoraj neizčrpno zlato zalogo.

Francozu očitajo, da je skop. Res je bil skop pred svetovno vojno, toda na poseben način. Njegova skopost pa se zelo razlikuje od vzhodnjaške in židovske skoposti. Francoz namreč ni stiskač. Iz popolnega sebičnosti, kakršen je postal zaradi vpliva enciklopedistov, se je prelevil v individualista, ki si je domisljal, da se suče ves svet le okoli njegove lastne osebe, zato tudi ni podcenjeval ugodnega življenja in uživanja. Prijala mu je udobnost, rad je dobro jedel, rad se je zabaval.

Toda vse te dobrote si je privoščil v skladu s svojimi življenjskimi, oz. premoženjskimi razmerami. V tem pogledu je Francoz bolj moder kot Anglosas; Francoz ne pretirava niti v jedi niti v pijači. Od predvojnega ruskega človeka pa se razlikuje Francoz v tem, da se ne vdaja čezmerno strastem. Zabava je sicer kolikor toliko potrebna za življenje; in tudi Francoz si jo privoščil. Ob taki priliki pa ne razmetava bahavo svojega denarja, ampak se drži proračuna, ki si ga je bil postavil za to priliko. Nobe-

na stvar ga ne vede v nespamet in vrtoglavo; on niti v razigranosti ne pozabi na lepoto varčevanja.

Da bi nadomestil, kar je slučajno zapravil, se bo takoj razgledal za novim zaslužkom. Ta njegova varčnost ga je tudi dovela do spekulacije. Toda v džungli finančnih spekulacij je predstavljal francoski varčevalec gazelo, ki je v večni nevarnosti, da jo raztrgajo divje zveri.

Ker povprečen Francoz ni bil izvežban v denarnem poslovanju, je imel večkrat izgubo tudi zaradi tega, ker ni znal razlikovati poštenih kupčij od umazanih. Hkrati zaupen in lahkovoren, boječ in drzen, je včasih delal po svojem preudarku, ali pa se je na slepo prepuščal usodi. Za opomin dobrega prijatelja je bil večkrat gluh, nasprotno pa ga je poročilo v časopisu navdušilo in oglas privabil.

Njegovo načelo je bilo: uživati do hodge, a se ne dotakniti glavnice. V tem idealnem razmerju je bil skoraj slep. Ni palagal računa ne sebi ne drugim. Tako se je zgodilo, da je francoski mali varčevalec kljub svoji varčnosti, ki je mejila skoraj na skopost, izgubil pred svetovno vojno s posojili tujim državam 40 milijard zlatih frankov in še kakšno stotino milijarde vrednostnih papirjev, za katere je bil opeharjen po vojni.

Kaj bomo dobili na nakaznice za maj

Delitev racioniranih živil za mesec maj — Zvišanje obroka živil za juho

Prevedem opozarja Prevoza potrošnikov, naj jih pri majskih živilskih nakaznicah ne moti datum in številka dni, ker so bile predvidene te nakaznice prvotno za 4 tedne (38 dni), veljajo pa sedaj — enako kot vse dosedanje — mesec dni, t. j. od 1. do 31. maja, razen dodatnih mladinskih, ki bodo veljavne predvidoma več mesecev. Manjkajoči odrezki pri osnovni in dodatni delavski nakaznici za dneve 29., 30. in 31. maja bodo nadomeščeni s številčnimi odrezki, ki bodo določeni v nadaljnjem besedilu za vsako nakaznico posebej.

Narodilnice osnovne živilske nakaznice naj potrošniki takoj, še pred 1. majem (ne pred 29. 5.) kot glaslo pogrešno na narodilnici oddajo svojo trgovcu oz. gostinske-mu obratu, če se branijo tam. Trgovci naj ne pozabijo pritisniti svoj žig na zato določenem mestu v glavi nakaznice.

Izročilnica za meso je sedaj izpuščena in bo nadomeščena s posebnim odrezkom, kot bo še posebej objavljeno.

Racionirana živila za mesec maj bodo delili trgovci v Ljubljani samo svojim vpisanim stalnim odjemalcem na sledeči način:

1. Na osnovno živilsko nakaznico, ki jo je izdal mestni prekrbovalni urad v Ljubljani:

dnevno 335 gr kruha ali po 186 gr enotne moke na 26 dnevni odrezki (t. j. skupno 4.834 gr enotne moke) ter po 337,5 gr koruzne moke na 5 dnevni odrezki (t. j. skupno 1.687 gr koruzne moke). Pri delu te rabljenih nakaznicah naj delijo trgovci na 5 odrezkov enotno in na 1 odrezki koruzno moko.

Za nabavo kruha ali moke za 29., 30. in 31. maj so določeni odrezki »Ma-24«, »Ma-25« in »Ma-26«, vendar pripominjamo, da ti odrezki niso deljivi na tretjino kot ostali odrezki za kruh, temveč se s njimi lahko nabavi samo celodnevna količina kruha ali moke.

Nadalje bodo delili trgovci mesečno:

- 3 kg testenine in
- 1 kg riža

na en dnevni odrezek za riž ali testenine odprede 96,8 gr riža oz. testenine.

Za nabavo riža ali testenine za 29., 30. in 31. maj so določeni odrezki »Ma-23«, »Ma-24« in »Ma-25«, tudi ti odrezki niso deljivi na manjšo dele in se s njimi lahko nabavi le celodnevna količina.

3,5 del olja; od tega odpadeta 2,5 del na 21 že določenih odrezkov (od 1. do 21. maja) ter na 3 nadomestne odrezke »Ma-24«, »Ma-25« in »Ma-26« (določeni za dneve 29., 30. in 31. maj) ter 1 del na 7 preostalih odrezkov (od 22. do 28. maja); pri obračunavanju posameznih odrezkov predstavlja prvih 21 odrezkov dnevno po 1 del olja, zadnjih 7 pa dnevno po 1,4 del olja.

Pravilno je, ki so ddeli Prevozu predpisane količine slanine, prejmejo torej 1 delilni del olja, vsi ostali potrošniki v Ljubljani pa po 3,5 del.

500 gr sladkorja; na vsak odrezek, označen s »A«, odpade po 62,5 gr sladkorja.

200 gr soli; na vsak odrezek, označen s »B«, odpade po 75 gr soli.

100 gr pralnega mila; na vsak odrezek, označen s »C«, odpade po 50 gr mila.

Meso. Za nakup mesa so določeni odrezki »Ma-24«, »Ma-25«, »Ma-26«, »Ma-27« in »Ma-28«. Delitev mesa in vse o tem v zvezi bo objavljeno vsakrat posebej v časopisih.

2. Na živilsko nakaznico za nabavo krompirja: 1 kg graba na odrezke št. 28, 29, 30, 31 in 40; na vsak posamezni teh odrezkov odpade po 200 gr graba.

3. Na dodatno živilsko nakaznico za ročne delavce (R. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke »R. D. 4«, »R. D. 5« in »R. D. 6« (za dneve 29., 30. in 31. maj) po 150 gr kruha ali 124 gr enotne moke, t. j. za ves mesec 3.344 gr enotne moke.

4. Na dodatno živilsko nakaznico za de-

lavce pri težkih delih (T. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke »R. D. 4«, »R. D. 5« in »R. D. 6« (za dneve 29., 30. in 31. maj) po 150 gr kruha ali 124 gr enotne moke, t. j. za ves mesec 3.344 gr enotne moke.

4. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri težkih delih (T. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke »T. D. 10«, »T. D. 11« in »T. D. 12« (za 29., 30. in 31. maj) po 250 gr kruha ali 204,3 gr enotne moke, t. j. za ves mesec 6.406 gr enotne moke, ter

mesečno 600 gr riža na vseh šest odrezkov za riž ali testenine; na vsak posamezni odrezek odpade po 100 gr riža.

5. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri najtežjih delih (N. T. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke »N. T. D. 4«, »N. T. D. 11« in »N. T. D. 12« (za 29., 30. in 31. maj) po 350 gr kruha ali 289,3 gr enotne moke, t. j. za ves mesec 8.565 gr enotne moke ter

mesečno 600 gr riža na vseh šest odrezkov za riž ali testenine; na vsak najmanjši odrezek odpade torej po 100 gr riža.

6. Na posebno dodatno živilsko nakaznico (za zavodnike »Z« in nosilce žene »N«) ter na dodatke k nakaznici dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 dodatne odrezke za 29., 30. in 31. maj, ki so priloženi kot poseben listek vsaki teh nakaznic, po 150 gr kruha ali 124 gr enotne moke, t. j. na vseh 31 odrezkov skupaj 3.344 gr enotne moke.

7. Na dodatno živilsko nakaznico »Do Ma« (za otroke do 3 let starosti): 1000 gr riža na odrezek »A« 14 ter

500 gr sladkorja na odrezek »A« 2.

Pridelovalci krušnih žit, ki so prejeli osnovno živilsko nakaznico za mesec maj brez odrezkov za kruh ali moko ter riž in testenine, so dolžni vrniti odrezek »A« 1, tako sami brez vsakega drugega uradnega poizva, sicer bodo kaznovani. Mestnemu prekrbovalnemu uradu, palača Bata, v zvezi s tem ne bi bila poudarjena, jo je dolžan na to opozoriti njen trgovec.

8. Na dodatno živilsko nakaznico »Do Mb« (za otroke od 3-9 let starosti): Mestna delitev živil bo objavljena pravočasno v časopisih.

9. Na dodatno živilsko nakaznico »Do Mc« (za mladino od 9-18 let starosti): mesečno 1281 gr enotne moke pri svojem stalnem trgovcu na odrezek »C« 47; nabava kruha pri pekih na ta odrezek ni dopustna.

Ta dodatek pa ne pripada otrokom onih pridelovalcev krušnih žit, ki so prejeli osnovno živilsko nakaznico za mesec maj brez odrezkov za kruh ali moko ter riž in testenine in zato morajo takoj vrniti odrezek »C« 47 mestnemu prekrbovalnemu uradu, palača Bata, sicer bodo kaznovani. Na to jih je dolžan opozoriti tudi trgovec ob nabavi živil.

Potrošniki naj dobitne živilske nakaznice »Do Ma«, »Do Mb« in »Do Mc« skrbno čuvajo, ker bodo vsiljavne predvidno več mesecev.

10. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike: dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr enotne moke, t. j. za ves mesec 2.500 gr enotne moke.

11. Na dodatno živilsko nakaznico za meso za bolnike: dnevno 100 gr mesa pri mesarjih, ki so določeni za delitev mesa bolnikom.

12. Na družinsko nakaznico »Ac«: 5 skatlic »Zigale« na odrezek »A« 5.

13. Na družinsko nakaznico »Bc«: 10 skatlic »Zigale« na odrezek »B« 5.

14. Na družinsko nakaznico »Cc«: 15 skatlic »Zigale« na odrezek »C« 5.

Vse tri družinske nakaznice naj potrošniki skrbno čuvajo, ker bodo veljavne še v nadaljnjih mesecih.

15. Na »Posebno nakaznico« izdano od Prevoza ali mestnega prekrbovalnega urada v Ljubljani ter na »Bolniško nakaznico«, smejo trgovci izdajati racionirana živila, v količini, ki je na nakazilu vpisana.

Nakazovanje bolniških dodatkov za maj

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevilih upravičeni dobivati posebne dodatke racioniranih živil, bo bolniški odsek mestnega prekrbovalnega urada delil bolniška nakazila za mesec maj vsako dopoldne od 8 do 11.45 v pritličju Turjaške palače v Križankah, Gosposka ul. 15, po naslednjem razporedu:

Od 1. do 8. maja samo bolnikom, ki imajo pravico tudi za meso, tako da pridejo na vrsto v ponedeljek, 1. maja bol-

niški z začetnicami A do D, v torek, dne 2. maja bolniški z začetnicami E do J, v sredo, 3. maja bolniški z začetnicami K, v četrtek, 4. maja bolniški z začetnicami L do N, v petek, 5. maja bolniški z začetnicami O in P, v soboto, 6. maja bolniški z začetnicami R do T in v ponedeljek, 7. maja bolniški z začetnicami U do Z.

Od 9. do 17. maja drugim bolnikom, tako da pridejo na vrsto v torek, 9. maja bolnikom z začetnicami A do C, v

Za današnji dan

Koledar
Petek, 28. maja: travna: Pavel od Križa, spoznavalec in ustanovitelj reda; Vital, mučenec; Valerija, mučenica.

Sobota, 29. maja: travna: Robert, opat in ustanovitelj reda; Peter Sanel, mučenec; Tertulija, devica in mučenica.

Dramsko gledališče

Zaprto.

Operno gledališče

Zaprto.

Kino Matica

»Akrobat Sch-6-6-8« ob 16 in 19.

Kino Union

»Švedski slavček« ob 16 in 19.15.

Kino Sloga

»Prijeten dan« ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarji: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Novi grobovi

† Marija Kotar. Za vedno je zatisnila oči gospodična Marija Kotar. V zadnji dom jo bodo prepeljali v petek ob pol štiri iz kapele sv. Marije na Zalah.

† Mihael Gabrijele. V visoki starosti je v Bogu zaspal dvorni svetnik v pokojno gospod Mihael Gabrijele. Blagoga rajnega bodo pokopali v soboto ob petih popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah. Sveta maša zadušnica bo v torek.

2. maja, ob pol devetih v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

† Josipina Blažon. V četrtek zarana je v 86. letu starosti izdihnila vdova Železniškega uradnika gospa Josipina Blažon. Blago mater bodo pokopali v soboto ob pol štiri popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

Naj rajni svetli večna luč, vsem njihovim dragim naša iskreno sožalje.

Osebnosti

Promocija. Danes bo promoviran na ljublj. univerzi za doktorja tehniških ved g. inž. Poniž Roman, doma iz Idrije in asistent na elektrotehniškem inštitutu tehniške fakultete v Ljubljani. Mlademu znanstveniku iskreno čestitamo.

sredo, 10. maja bolnikom z začetnicami D do H, v četrtek, 11. maja bolnikom z začetnicami I do K, v petek, 12. maja bolnikom z začetnicami L do N, v soboto, 13. maja bolnikom z začetnicami O in P, v ponedeljek, 15. maja bolnikom z začetnicami R in S, v torek, 16. maja bolnikom z začetnicami Š do U in v sredo, 17. maja bolnikom z začetnicami V do Z.

Od 19. do 27. maja bo bolniški odsek delil nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških spričevil, tako da pridejo na vrsto v petek, 19. maja bolniki z začetnicami A do C, v soboto, 20. maja bolniki z začetnicami D do H, v ponedeljek, 22. maja bolniki z začetnicami I do K, v torek, 23. maja bolniki z začetnicami L do N, v sredo, 24. maja bolniki z začetnicami O in P, v četrtek, 25. maja bolniki z začetnicami R in S, v petek, 26. maja bolniki z začetnicami Š do U in v soboto, 27. maja bolniki z začetnicami V do Z.

Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobivati posebne bolniške dodatke, naj pošljejo po nakazila od 1. do 10. maja dopoldne.

Bolnike, ki dobivajo dodatek mesa opozarjamo, da prinesejo s seboj živilsko nakaznico za mesec maj s neodrezeno naročilnico in odrezki za meso. Kdor ne predloži omenjenih odrezkov, ne dobi bolniškega nakazila.

Zdravniška spričevala za pridobitev bolniškega nakazila je treba predložiti mestnemu fizikatu od 1. do 20. v mesecu.

Vsi upravičenci, ki po predloženem zdravniškem spričevanju dobe prvi bolniški nakazilo, naj se s njim zgleda na Prevozu, Novi trg 4-IL, zaradi potrditve trgovca.

Bolniški odsek bo bolniška nakazila delil strogo po tem razporedu.

Zimska pomoč — odsek za tombolo

se zahvaljuje neimenovanemu gospodu za 2.000 lir, s katerimi je odkupil 200 tombolskih tablic, ki jih je oddelek odstopil Kmečki pisarni, da jih bo, po želji gospoda razdelila otrokom begunskih družin Ljubljancem in drugi, posnemajtel!

Iz poštne službe

Pri pošlah Bela cerkev na Dolenjskem in št. Peter pri Novem mestu se uvede s 1. majem t. l. blagajniška služba.

Izreden nebesni pojav

Niso samo lunini in sončni mrki izreden nebesni pojav. Tudi planet Jupiter lahko »mrkne«. To se bo zgodilo prihodnjega nedeljo zvečer ob 23.31 po sedanjem letnem času. Tedaj bo luna pokrila planet Jupiter, kar bo vidno v nekaterih evropskih krajih. Tudi pri nas bo verjetno ta izreden mrk viden. To je odvisno pač od vsakokratnega opazovališča.

Zgodovinski paberki

28. mali traven:

1. 1001. je rimsko-nemški cesar Oton III. podaril oglejski cerkvi »polovico gradu, ki se imenuje Solkan ter polovico vasi, ki se v jeziku Slovencev imenuje Gorica«, ter polovico vsega, kar leži v Solkanu in Gorici ter v vseh krajih med Sočo, Vipavo, Vrtovcem in potokom in Alpami. Drugo polovico je prejel furlanski grof Veribon, po njem jo je podedoval Henrik, začetnik rodu kasnejših »goriških grofov«. Mala slovenska naselbina, ki se v tej Otonovi darovnici prvič omenja, se je zaradi ugodne lege širila in se z naselbino, ki je nastala na vrhu hriba ob gradu in se imenuje trg prvič l. 1210, mesto pa l. 1398, obdobje ima še od l. 1329, združila v enotno mestno naselbino —

1. 1797. se je na povratku iz Štajerske po premirju v Leobnu Napoleon ustavil v spremstvu generalov Massena in Murata v Ljubljani, pa se istega dne odpotoval proti Trstu. To je bil prvi obisk kasnejšega francoskega cesarja našemu mestu —

1. 1849. je pruski kralj Friderik Viljem IV. odklonil nemško cesarsko krono. Nemški narod je bil s politično razkosanostjo svojega ozemlja bolj in bolj nezadovoljen, stremel je za enotno narodno državo. Revolucionarnega leta 1848. se je sešel v Frankfurtu nemški narodni zbor, ki si je nalagal, da bo to nalogo rešil. Ustanovljena je bila provizorična centralna oblast, avstrijski nadvojvoda Ivan pa je bil izvoljen za državnega upravitelja. Vlada ni imela prave moči. Parlament pa se je ob priliki sklepanja o ustavi razcepil v Velikonecme, ki so zagovarjali zedinjeno Nemčijo z Avstrijo vred in pod vodstvom habsburške dinastije ter v Malonecme, ki so zahtevali združenje Nemcev pod pruskim vodstvom in samo zvezo z Avstrijo. Zmagali so Malonci in izvolili pruskega kralja in nemškega cesarja. Tedaj je Avstrija odpoklicala svoje poslance in izjavila, da se avstrijski cesar nikdar ne bo podredil kakemu nemškemu knezu. Pruski kralj ni maral spora z Avstrijo, zato je krono odklonil in prav tako poklical poslance domov. Isto sta storila še Saška in Hannovera, nadvojvoda Ivan je odločil državno upraviteljstvo. Ostanek poslancev, ki so se preselili v Stuttgart, je württemberska vlada razgnala. Tako so bili pokopani upi za zedinjenje Nemčije, dokler se ni našel mož, ki je bil odločen izvesti svoj načrt, če treba tudi s silo — Oto Bismarck —

1. 1921. je reparacijska komisija zaključila svoje delo in zahtevala od Nemčije 132 milijard zlatih mark vojne odškodnine.

Jakob Jerala — 80 letnik

Danes pred 80. leti, torej 28. 4. 1864 se je rodil v Podrečah ob Mavčici na Gor. kot sin ugledne kmečke rodbine naš danjši slavljencev g. Jakob Jerala, paznik v pok.

Ker je bilo na kmetiji veliko otrok, so je kot mlad in podje-

ten dečko odločil, da si išče svoj kruh kje drugod. Našel je službo v nekdanji Kiglerjevi pivovarni. Tam je bil kot vstopnik in priden delavec zaposlen vse do 1910. leta, nakar ga je sprejela ljublj. mestna občina v svojstvu dob. paznika.

Dolga leta je opravljal svojo službo pošteno in brezhibno na »Gmajnici« (na Opekarski cesti); odkoder ga še poznajo in ga še imajo v najboljšem spominu vsi, ki so imeli z njim opravka. Z junijem 1934 je po trupalopolnem in vsestransko zadovoljivem uradovanju kot dohod. nadpaznik stopil v pokoj.

Se vedno vrst in zdrav še kaj rad obdeluje svoj vrtiček na Gerbičevi cesti — in dal Bog, da bi ga še obdelaval dolgo.

K današnjemu dnevu in redkemu jubileju pa mu še želijo vsi sorodniki, dolga vrsta starih, dobrih prijateljev in znancev kakor tudi za njegov god, ki ga praznuje 1. maja: mnogo ljubega zdravja, obilo sreče in božjega blagoslova.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dal Bog, da bi se te naše čestitke in želje izpolnile in da bi mu v tej pozni jesenski življenjski dobi sijalo sonce še mnoga, dolga leta.

Dnevne novice

Slovenci! — Ostanimo zvesti zročilom naših očetov! Slovenske družine, posvetite se vztrajnosti. Marijinemu Srcu

Škofijska dobrodelna pisarna sporoča, da so redne mesečne podpore za mesec maj izplačevale v slededem redu: v petek, 28. aprila, in v soboto, 29. aprila, za dijake in zavode. Za vse ostale podpirance pa: 1. maja od A-J, 2. maja K-O, 3. maja P-2, 4. in 5. aprila bo za begunce saprio in se te dni tudi nove poroke ne bodo sprejemale. Vse prosimo, da se točno držite tega reda.

Sv. Maša zadušnica za pokojnik Jakoba Gregorčiča bo v stolnici v soboto ob 7. Slovesna sv. maša zadušnica za prof. Tomca bo danes, v petek, ob 7 v stolnici. Vsi prijatelji, ki znajo ceniti vrednost njegovega dela in njegovih žrtv, v ljudno vabilni.

Za Jadranske primerje rabimo 30 meš za gospodarsko kontrolo. Prosim, da se službo brez originalnih dokumentov pošljite na upravo »Slovenec« pod »Gospodarska kontrola-3458.

Zahvala. Odbor za dolenske, notranjske in belokranjske begunce so najtopleje zahvaljuje velikodušnim darovalcem, ki so se spomnili naše Kmečke pisarne in s tem ubogih beguncem iz pomoči, kakor g. inž. L. karju, župan iz Kostanjevice, za 500 lir, bivšim uradnikom Kmetijske zbornice za 200 lir, katero so poklonili v spomin blagopokojne matere g. generalnega tajnika Kmetijske zbornice dr. Lavriča, dalje neimovanemu gospodu, ki je poklonil 200 tombolskih srečk v vrednosti 2000 lir za otroke beguncev. Vsem darovalcem: Bog plača!

Domača knjižnica ni popolna, če manjkajo zanimive »SVETOVE« knjige! Ali ste že prišli po 11. »Svetovot« knjigo:

Mehaniko

vsakdanjega življenja

Težka snov je opisana na kar najbolj preprosto in lahko umljiv način. Naročite se na Svet! Postanite Svetov naročnik!

Mestna zastavljalnica zaradi enačenja uradnih prostorov v petek, 28. t. m., in v soboto, 29. t. m., ne bo poslovala.

Učite se strojeplasti! Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. Novi obo, dvo- in trimesečni tečaj (dnevni in večerni) pričnemo 1. 2. 3. in 4. maja. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojeplasti, desetprstna metoda. Učnina zmerna. — Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekte dajo: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Fitofove kofe dobe člani Sadlarskega in vrtnarskega društva v Františkanski ulici 6 ali v Sadlarni na Dunajski cesti 21.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe vom Fleisch

Verbraucher bekommen am Samstag, den 29. d. M. bei ihren Metzgera je 15 Dg Rindfleisch gegen Abgabe von Abschnitte No 19, 19, und 20-Ape der, vom SVA in Laibach ausgegeben, Aprilgrundbesitzmittellkarte.

Bei Metzgera mit Anfangsbuchstaben von K-2 angemeldet Verbraucher bekommen auf dieselben Abschnitte auch noch je 5 Dg Fleischergzeugnisse.

Berechtigter Verbraucher in Gemeinden: D. M. in Polje, Dobrunje, Jezica und Rudnik bekommen am 29. d. M. je 10 Dg Rindfleisch gegen Abgabe des Abschnitte 19-Ape der Aprilgrundbesitzmittellkarte.

Sämtliche Metzger haben sich am Freitag, den 28. d. M. Punkt 15 Uhr in Städtischer Schlachthalle zwecks Zuteilung vom Fleisch und Fleischergzeugnissen einzufinden.

Obvestila »Prevoda«

Prodaja mesa

Potrošniki bodo prejeli v soboto, dne 29. t. m. pri svojih mesarjih 15 dkg govedine proti odvzemu odrezkov št. 18, 19, 20 Ape aprilске živilske nakaznice izdane od mestnega prekrbovalnega urada v Ljubljani.

Potrošniki prijavljeni pri mesarjih od K do 2 dobijo na iste odrezke tudi 5 dkg mesnih izdelkov.

Upravičeni potrošniki v občinah: D. M. Polje, Dobrunje, Jezica in Rudnik bodo prejeli 29. t. m

